

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk

Ons kenmerk
UIT / 2205370

Datum
3 januari 2022

Onderwerp
Vastgestelde begrotingswijziging
Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) 2021

Bijlage(n)
1

Behandeld door/telefoonnummer
E.H.A. Magnee/078 770 2352

Geachte College,

Op 8 juli heeft het algemeen bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd (hierna aangeduid als algemeen bestuur) besloten om de voorgenomen begrotingswijziging SOJ 2021 voor zienswijze voor te leggen aan de deelnemende gemeenteraden. In deze brief informeren wij u over het besluit dat het algemeen bestuur op 23 december 2021 heeft genomen na overweging van de ontvangen zienswijzen. Tevens ontvangt u als bijlage de nota van reactie op de ontvangen zienswijzen.

Besluit

Het algemeen bestuur heeft besloten:

1. De concept-nota van reactie op de ontvangen zienswijzen op de voorgenomen begrotingswijziging SOJ 2021 vast te stellen.
2. Op basis van de ontvangen zienswijzen van de 10 gemeenten, de begrotingswijziging SOJ 2021 vast te stellen op een bedrag van € 13,2 miljoen.

Toelichting

Inleiding

Een meerderheid van de 10 gemeenteraden stemt in met de voorgenomen begrotingswijziging, waarbij een aantal gemeenteraden aangeeft zich hiertoe gedwongen te voelen. 2 gemeenteraden stemmen niet in en 1 gemeenteraad stemt in tot een bedrag van € 11,4 miljoen (ter hoogte van de extra middelen van het Rijk).

Graag vragen wij uw aandacht voor het beeld van ontevredenheid en gevoel van afstand dat in veel zienswijzen naar voren komt. Hier hebben wij met elkaar wat laten liggen. Wij trekken ons dit aan en gaan in het algemeen bestuur graag in gesprek over hoe we dit kunnen verbeteren.

Daarnaast hebben de gemeenteraden een aantal specifieke, wezenlijke zorgen en aandachtspunten meegegeven. De belangrijkste zijn:

1. Het niet behalen van de kostenreducties in relatie tot realistisch begroten.
2. Het toevoegen van de extra middelen van het Rijk aan de begroting voor de SOJ.
3. De betekenis van zienswijzeprocedures en het gevoel niet te kunnen sturen.

Beeld van ontevredenheid en gevoel van afstand

Graag vragen wij allereerst uw aandacht voor het beeld van ontevredenheid en gevoel van afstand dat in veel zienswijzen naar voren komt. Hier hebben wij met elkaar wat laten liggen. Wij trekken ons dit aan en gaan graag aan de hand van de hieronder weergegeven onderwerpen, in gesprek in het algemeen bestuur over hoe we dit kunnen verbeteren. Uiteindelijk staan we immers samen aan de lat om de gewenste transformatie en kostenreductie van de jeugdhulp te realiseren. Geen enkele partij kan dit alleen; we hebben elkaar hiervoor nodig!

De gemeenschappelijke regeling en daarmee de SOJ is ván en vóór u

De gemeenschappelijke regeling en daarmee de SOJ is ván en vóór de 10 gemeenten. Over de besluitvorming betreffende de SOJ vindt ruime afstemming plaats in verschillende gremia, waarin elke gemeente is vertegenwoordigd. Uiteindelijk wordt besloten in het algemeen bestuur, waarin elk college is vertegenwoordigd. Het algemeen bestuur vervult de eigenaarsrol binnen de gemeenschappelijke regeling en geeft sturing aan de SOJ. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Wij begrijpen dat de eigenaarsrol zich soms moeilijk laat verenigen met het lokale belang c.q. opvattingen van gemeenten, zeker wanneer de gevolgen drukken op de begroting. Graag bespreken wij in het algemeen bestuur, hoe we de gemeenteraden beter kunnen informeren en betrekken.

Grip op de jeugdhulp vraagt om gezamenlijke sturing van gemeenten, Stichting Jeugdteams en gemeenschappelijke regeling (SOJ)

In de afgelopen jaren hebben gemeenten, Stichting Jeugdteams en gemeenschappelijke regeling / SOJ een proces doorlopen dat heeft geleid tot een duidelijkere verantwoordelijkheidsverdeling, waarbij niet alleen de SOJ, maar ook de gemeenten zelf en de Stichting Jeugdteams hun aandeel hebben in het realiseren van de gewenste transformatie en kostenreductie van de jeugdhulp. De SOJ voert 3 maatregelen uit die tot transformatie en kostenreductie moeten leiden. Gemeenten (al dan niet ondersteund door of onder coördinatie van het Netwerk MT Jeugd) en Stichting Jeugdteams zijn trekker van de andere maatregelen die tot transformatie en besparing moeten leiden. Wij waarderen de samenwerking met alle trekkers van de ingezette maatregelen en erkennen dat we samen stevig moeten blijven sturen om de gewenste verandering en kostenreductie te realiseren.

Herhaaldelijk wordt in de zienswijzen gevraagd om verantwoording door de SOJ over alle ingezette maatregelen. De SOJ probeert, mede op basis van informatie van het Netwerk MT Jeugd, een totaaloverzicht te bieden in haar rapportages. Daarnaast verwijzen wij in deze nota van reactie voor meer informatie over de maatregelen van de gemeenten zelf en de Stichting Jeugdteams (al dan niet ondersteund of gecoördineerd door het Netwerk MT Jeugd) naar de wethouders Jeugd.

Graag bespreken wij in het algemeen bestuur, hoe we met elkaar scherp kunnen blijven op een duidelijke verantwoording vanuit de verschillende verantwoordelijken aan de gemeenteraden, waarbij ook het totaaloverzicht behouden blijft.

Gemeenteraden in positie

De gemeenschappelijke regeling heeft een eigen uitvoerend bestuur, waarin de 10 gemeenten zijn vertegenwoordigd. De kaders voor de uitvoering worden vastgesteld door de 10 gemeenteraden. Hiervoor wordt het instrument van de zienswijzeprocedure gehanteerd. In beginsel worden alle voorgenomen begrotingswijzigingen voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden. Echter, het kan voorkomen dat een zienswijzeprocedure niet binnen het betreffende begrotingsjaar kan worden afgerond. Het heeft dan geen zin om een zienswijzeprocedure te houden, omdat de uitkomst daarvan niet meer in de besluitvorming c.q. de begroting kan worden verwerkt. Deze gang van zaken doet zich helaas in het bijzonder voor bij het vaststellen van de 2^e bestuursrapportage in november. Daarvoor is helaas geen formele oplossing te vinden. In de afgelopen jaren zijn relatief veel tussentijdse begrotingswijzigingen door middel van een zienswijzeprocedure aan de gemeenteraden voorgelegd, zonder dat de grip op de jeugdhulp duidelijk merkbaar verbeterde. Veel gemeenteraden voelen zich niet gehoord en vragen om beter in positie te worden gebracht. Wij bevelen in elk geval van harte aan dat lokaal het gesprek wordt gevoerd met de vertegenwoordiger namens het college in het algemeen bestuur, zodat hij/zij een weloverwogen standpunt kan innemen in de discussie over de (voorgenomen) begrotingswijziging in het algemeen bestuur. Wij hechten eraan om in reactie op de zienswijzen te benadrukken dat wij in de afgelopen jaren veelvuldig aandacht hebben gevraagd voor aanpassing van het begrotingskader. Het kader van binnen budget blijven en tegelijkertijd geen kind tussen wal en schip laten belanden, leidde tot een lastig uitvoerbare opdracht voor de SOJ. Als gevolg hiervan ontkwamen wij er niet aan om telkens weer een begrotingswijziging aan de gemeenteraden voor te moeten leggen, omdat de kosten van de jeugdhulp bleven stijgen, wat overigens een landelijk beeld is. Wij hebben in de afgelopen jaren verschillende scenario's aan voorgelegd voor zienswijze en zijn opgelucht dat medio dit jaar het algemeen bestuur in overleg met de wethouders Financiën van de deelnemende gemeenten heeft besloten tot het opstellen van een realistische begroting (op basis van het verwachte jeugdhulpverbruik in 2021, waarbij geen rekening is gehouden met mogelijke groei, conform besluit van het algemeen bestuur). Hiermee hopen we uit de klem te komen die in de afgelopen jaren tot veel ontevredenheid heeft geleid. Wij hopen dat realistisch begroten ertoe leidt dat er tussentijds geen begrotingswijzigingen, in elk geval niet met de omvang van de begrotingswijziging 2021, nodig zijn. Zodat we ons met elkaar constructief kunnen richten op de inhoudelijke transformatie en kostenreductie van de jeugdhulp. Graag bespreken wij in het algemeen bestuur hoe de gemeenteraden beter in positie kunnen worden gebracht.

Specifieke zorgen en aandachtspunten

- 1. Gemeenteraden zijn teleurgesteld over het niet behalen van de kostenreducties in relatie tot realistisch begroten.*

Gemeenteraden zijn over het algemeen teleurgesteld dat de beoogde kostenreducties niet zijn gehaald. Zij geven aan dat er geen sprake is van realistisch begroten.

In de nota van reactie hebben wij aangegeven dat we met elkaar een ingewikkeld proces hebben doorlopen, op zoek naar meer grip op de jeugdhulp. Met de ingezette maatregelen, een duidelijkere verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en stichting Jeugdteams (ondersteund en gecoördineerd door het Netwerk MT Jeugd) en SOJ én vanaf 2022 een realistische begroting (op basis van het verwachte jeugdhulpverbruik in 2021, waarbij geen rekening is gehouden met mogelijke groei, conform besluit van het algemeen bestuur), vertrouwen wij erop dat wij met elkaar beter gesteld staan voor onze gedeelde opgave.

- 2. Een aantal gemeenteraden is van mening dat de extra middelen van het Rijk niet zomaar kunnen worden toegevoegd aan de begroting van de SOJ.*

Gemeenteraden willen lokaal het besluit nemen over de (lokale en/of regionale) aanwending van de extra middelen van het Rijk ter compensatie van het tekort in de jeugdhulp.

In de nota van reactie hebben wij aangegeven dat de begroting van de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt uit financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten. De begroting wordt voorlopig vastgesteld in het algemeen bestuur, door de gezamenlijke vertegenwoordigers van de 10 gemeenten. Vervolgens wordt een zienswijze gevraagd aan de gemeenteraden, waarna het algemeen bestuur een definitief besluit neemt. Het is daarmee aan de deelnemende gemeenten om met elkaar te besluiten wat zij door de gemeenschappelijke regeling willen laten uitvoeren en wat dat mag kosten en dus ook of zij extra middelen vanuit het Rijk lokaal en/of regionaal willen inzetten.

- 3. Een meerderheid van de gemeenteraden zet vraagtekens bij de betekenis van de zienswijzeproces en daarmee bij de sturingsmogelijkheden van de raden.*

Gemeenteraden willen eerder betrokken worden en vragen hoe het dagelijks bestuur hen beter in positie gaat brengen. Daarnaast heeft een aantal gemeenteraden zijn ongenoegen geuit over de rommelig verlopen zienswijze-aanvraag.

In de nota van reactie hebben wij excuses gemaakt voor de deze keer rommelig verlopen zienswijze-aanvraag. Daarnaast hebben wij aangegeven dat los van de formele zienswijzeprocedures, gemeenteraden met de vertegenwoordiger van hun college in het algemeen bestuur afspraken kunnen maken over het lokaal bespreken van voorgenomen begrotingswijzigingen voordat deze in zienswijzeprocedure worden gebracht. Verder hebben we aangegeven dat de directeur van de SOJ bereid is om een toelichting te geven en vragen te beantwoorden in de raadsvergaderingen. Ook hebben we aangegeven dat we hopen dat realistisch begroten ertoe leidt dat er tussentijds geen begrotingswijzigingen, in elk geval niet met de omvang van de begrotingswijziging 2021, nodig zijn.

Wij verzoeken u deze brief ter informatie aan te bieden aan uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd.

De secretaris,

C. Vermeer

De voorzitter,

H. van der Linden